Raadsleden

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
20 juni 2022		M.Franken / LWE	

Onderwerp

Brief minister aan Tweede Kamer d.d. 10 juni over stikstofreductie en concept programma landelijk gebied

Aantal bijlagen

2

Geachte raadsleden,

De brieven van de minister Van der Wal en minister Stagnouwer van 10 juni j.l. hebben veel stof doen opwaaien in Nederland. Het college informeert u hierbij wat onze reactie is, de stand van zaken in Oss en de voortgang/vervolg.

Wat is de aanleiding voor deze informatie?

Nederland werkt aan natuurherstel en stikstofreductie omdat niet aan de kwaliteitseisen van de Natura 2000 gebieden wordt voldaan. In het coalitieakkoord van de regering is de volgende doelstelling daarvoor opgenomen:

In 2030 zal 74% van het stikstofgevoelig areaal van de N2000 gebieden onder de kritische depositiewaarde moeten liggen.

Wat is de kernboodschap?

Minister van de Wal geeft in haar brief aan de Tweede Kamer van 10 juni j.l. aan hoe zij invulling wil gaan geven aan deze doelstelling. Hiervoor is het concept Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) opgesteld waarin doelen worden opgenomen over water en bodem, natuur, stikstof en landbouw, klimaat. De provincies zijn nu aan zet om in een gebiedsgericht proces te komen tot realisatie ervan in 2030 van deze doelstellingen.
In bijlage I treft u informatie op hooflijnen en de link naar de stukken van rijksoverheid.

In het concept NPLG staan *richtinggevende* doelstellingen voor ammoniakreductie. Berekend is dat in totaal 39kton ammoniakreductie moet plaatsvinden in Nederland en dat is vertaald naar gebieden. In de gebieden rondom de N2000 gebieden ligt het geschetste reductiepercentage dusdanig hoog dat verplaatsing of stoppen van veeteeltbedrijven onontkoombaar lijkt. Voor de reductie van ammoniak komt de landbouw in aanmerking als bron van uitstoot. Voor de reductie van NOx komen mobiliteit (verkeer) en industrie in aanmerking als bron van uitstoot.

Wat zijn de gevolgen?

Ondanks de richtinggevende reductiedoelstellingen voor een gebied is op agrarisch bedrijfsniveau nog geen duidelijkheid. Voor agrarische ondernemers is deze onzekerheid over hun toekomst funest: te maken keuzes als innovatie, extensivering, verbreding activiteiten versus verplaatsing of beëindiging hangen boven het hoofd.

De maatschappelijk onrust is ook groot zoals uit alle dagelijkse berichten en columns van de media blijkt en het beleid wordt ter discussie gesteld.

Wat is het vervolg?

De gemeente Oss continueert haar ingeslagen weg met de "Osse aanpak". Hierbij werken we samen met onze agrarische ondernemers en stakeholders als ZLTO, het waterschap, Brabant Water en provincie Noord Brabant. Kenmerkend van deze aanpak is dat we gebiedsgericht met ons buitengebied aan de slag zijn:

- Met hierbij de focus op toekomst; boeren die werken aan een toekomst bestendig bedrijf
- De doelstellingen zijn leidend en de sector is aan zet hoe dat te bereiken. Denk aan thema's als biodiversiteit, water/bodemkwaliteit, emissiereductie.

- Daar waar agrariërs vastlopen kan gemeente meedenken/helpen/faciliteren middels experimenteerruimte of bestaande en toekomstige subsidieregelingen of iets dergelijks.
- Het is een bottom-up proces: starten met een deelgebied en een kleine groep agrariërs. En dat vervolgens uitbreiden naar een grotere groep.

Oss neemt hiermee een koppositie in binnen de regio en werkt op deze manier aan de transitieopgave van de landbouw. En is in lijn met de gebiedsvisie buitengebied waar we aangeven waar we ruimte bieden voor welke ontwikkeling.

Als belangrijke succesfactor voor deze aanpak is het vertrouwen in elkaar krijgen, hebben en behouden. Deze aanpak dragen we zowel ambtelijk als bestuurlijk uit binnen de regio en de provincie.

Communicatie

Juist vanwege de door ons ingeslagen weg en de opbouwende relatie met de agrarische ondernemers van gemeente Oss is er naar hen een brief gestuurd namens de wethouder van landbouw in overleg met het college. Deze treft u in bijlage 2.
We stellen daarin niet het nationaal beleid ter discussie maar onderstrepen het belang van de agrarische sector in gemeente Oss en spreken onze waardering uit voor de agrarische ondernemers.
En met ZLTO heeft wethouder Van den Bergh op 15 juni gesproken. Als gemeente willen we in gesprek zijn en blijven met de sector en de belangenvertegenwoordigers.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,
Namens dezen,

wethouder H.A. Warris wethouder S.M.J.N. van den Bergh

Bijlage I Concept NPLG

Aanleiding en doelstelling rijksoverheid

In 2019 heeft de Raad van State een streep gezet door het Programma Aanpak Stikstof van de rijksoverheid omdat de doelstellingen voor de Natura 2000 gebieden niet gehaald werden en ruim overschreden werden.

In juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurherstel, Wsn, van kracht geworden. Zie bijlage met de interne memo van april 2021 en hoe gemeente Oss op dat moment de situatie rondom stikstof beleefde.

In het recente coalitieakkoord is de doelstelling van Wsn aangescherpt en luidt:

In 2030 zal 74% van het stikstofgevoelig areaal van de N2000 gebieden onder de kritische depositiewaarde moeten liggen.

Aanpak Rijk

Hoe deze centrale doelstelling te gaan realiseren is opgenomen in het concept Nationaal Programma Landelijk Gebied dat op 10 juni 2022 is gepresenteerd. Daarin worden de opgaven voor natuur, stikstof, landbouw, water en klimaat samengebracht. En aangekondigd is een transitiefonds met daarin 24 miljard euro beschikbaar als beschikbaar budget in de periode tot 2035.

De stikstof en natuurdoelen zijn vertaald naar gebiedsdoelen. Berekend is dat 39 kton ammoniak-reductie moet plaatsvinden in Nederland om de “74% KDW norm”zeker te halen. Dit komt overeen met 40% van de stikstofemissie die vrijkomt bij de landbouw.

De *richtinggevende* gebiedsdoelen voor ammoniakreductie zijn opgenomen in een kaart van Nederland. Voor een groot deel van Oss betekent dit een opgave van 47% reductie van ammoniak dat vrijkomt bij de landbouw.

(Opm: de kaart is niet toegevoegd vanwege de slechte leesbaarheid maar is te vinden via deze link)

De benodigde reductie van stikstofoxide (dat komt met name vrij bij verbrandingsprocessen van fossiele brandstoffen) is nog niet bepaald. Via generiek landelijk beleid vindt deze reductie plaats en deze emissie wordt met name veroorzaakt door mobiliteit en industrie. In 2022 vindt de doorrekening plaats van het klimaat- en energiebeleid en dat wordt gelinkt aan de nog op te stellen reductiebijdrage voor de andere sectoren.

De provincies hebben de taak om in een gebiedsproces uit te werken welke maatregelen genomen worden en hoe dit bijdraagt aan de doelstelling voor ammoniakreductie. Januari 2023 is de peildatum hiervoor. In de zomer van 2023 wordt het programma NPLG vastgesteld.

Impact Oss vlgs concept NLPG

De richtinggevende gebiedsdoelen zijn via modelberekeningen bepaald en het water-bodem systeem is daarin meegenomen. Het is indicatief en met welke instrument of maatregelen de reductie behaald wordt is niet bepaald. De provincie kan gemotiveerd van de richtinggevende doelen afwijken zolang de totale doelstelling in het gebied gehaald wordt.

De ammoniak reductie doelstelling van 47% in groot deel van gemeente Oss is fors in relatie tot delen van Brabant waar een generieke reductie van 12% is.
Nabij de N2000 gebieden zijn kringen met hogere reductiedoelen op genomen. Dit speelt niet in Oss.

De minister roept iedere landbouwer op een ontwikkelpad te kiezen voor haar/zijn agrarisch bedrijf hetgeen tot een aantal keuzes leidt:

1. innovatie
2. extensivering
3. omschakelen type agarische activiteiten / verbreding
4. verplaatsing
5. beëindiging

De verwachting is dat dit programma in relatie met het 7e plan van aanpak nitraatrichtlijn en het mestbeleid binnen 10 jaar leidt tot een melkveehouderij die grondgebonden is (extensiveren d.w.z minder vee per hectare grond en minder mest plaatsen).

Rolverdeling overheidsorganisaties

Het Rijk bepaalt de doelstelling met het tijdspad en budget. Zij delegeert aan de provincies de uitwerking ervan en het realiseren van de doelstelling.

Het is de taak van de provincie het gebiedsproces op te stellen waarbij zij gemeenten, inwoners en in dit geval expliciet de landbouwsector betrekt in de plannen.

Het is in het belang van de gemeente Oss een actieve rol in te nemen vanwege haar veeteeltrijke buitengebied en het belang van de agrarische ondernemers en het proces wat nu al loopt. Deze rolverdeling is niet gewijzigd met de nieuwe plannen.

We vervolgen onze aanpak om in gesprek met de agrariërs en belangenvertegenwoordigers te zijn en afspraken te maken hoe doelstellingen kunnen gerealiseerd worden in het buitengebied. En dit brengen we onder de aandacht bij de provincie.
Ambtelijk neemt Oss deel aan het Brabants Platform Stikstof. En bestuurlijk neemt namens regio NOB de wethouder van Den Bosch deel aan de Brabantbrede Tafel Stikstof.
Via de kopgroep transitie landbouw RNOB zijn we ook ambtelijk en bestuurlijk actief betrokken. RNOB zet in op een positie in de provinciale regieorganisatie NPLG.

Reactie Provincie Brabant

De provincie bekijkt nu hoe de richtinggevende doelen, zoals gesteld door de minister, passen bij de bestaande lijn die binnen de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof hebben lopen.
Gedeputeerde Ronnes geeft aan:

1. nadrukkelijk het gesprek voort te zetten met betrokken partijen in de gebieden bij de te maken keuzes in de aanpak. Het gaat daarbij wat Brabant betreft niet alleen om

stikstofreductie, maar om een integrale aanpak voor het versterken van natuur, het tegengaan van droogte en de transitie van de veehouderij.

2. Deze week een uitnodiging te sturen voor overleg op maandagavond 4 juli
3. Een gezamenlijke reactie met andere provincies te hebben gegeven aan de minister, namelijk

- we missen het maximaal inzetten op daling van stikstofemissie en -depositie door generieke landelijke maatregelen;
- de doelen zijn vormgegeven aan de hand van zones rondom natuurgebieden. Wij willen nadrukkelijk ruimte houden voor gebiedsprocessen om samen de noodzakelijke stappen te zetten.
- deze doelen gaan over stikstof, terwijl de opgaven in het landelijk gebied breder zijn dan alleen stikstof. Denk aan andere doelen vanuit de wet, zoals de Kaderrichtlijn Water en de Nitraatrichtlijn. Deze ontbreken nog. Het Rijk heeft aangegeven dat die ook nog moeten ‘landen’ in de gebiedsprocessen.
- we missen instrumentarium en financiële middelen.

Bijlage II Tekst brief aan agrarische ondernemers gemeente Oss juni 2022

Geachte heer, mevrouw,

Afgelopen week presenteerde het Kabinet zijn plannen voor de reductie van stikstof in ons land. De brief en de Startnotitie van de minister brengt voor velen van u onzekerheid voor de toekomst. Wij zijn ons zeer bewust van de mogelijke impact die het plan op u heeft. Het raakt u als ondernemer maar het raakt ook uw gezin, uw familie en omgeving.

Als gemeentebestuur kunnen wij die onzekerheid niet wegnemen. Toch willen wij u met deze brief nadrukkelijk een hart onder de riem steken. Niets meer en niets minder.

Kijkende naar de geschiedenis van onze gemeente is de agrarische sector altijd van betekenis geweest. Zij heeft zich voortdurend weten aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen, waarmee uw sector een duidelijke plek in onze economische structuur heeft verworven. Maar dat niet alleen, u beheert ook het Osse buitengebied en bent daarmee onderdeel van ons gekoesterde landschap.

Tegelijkertijd spelen in Nederland ook grote ecologische vraagstukken en ligt er een opgave die we alleen samen kunnen aanpakken. De agrarische sector speelt in die oplossing een belangrijke rol.

We hebben in Oss met u en uw belangenvertegenwoordigers steeds samengewerkt aan visies, oplossingen en experimenteerruimte op lokaal niveau. Als gemeentebestuur zetten wij deze manier van werken graag voort, juist nu.

In de komende maanden gaan wij met de provincie in overleg over verdere duiding en impact van de Startnotitie. Ik spreek hier graag de wens uit om u, in dat vervolg, te blijven ontmoeten. Laten we elkaar vasthouden en samen werken aan een economisch volhoudbare sector met toekomst. Een sector die maatschappelijk verbonden én ecologisch duurzaam is.

Rest mij tot slot mijn waardering uit te spreken voor uw ondernemerschap en de bijdrage die u levert aan onze samenleving.

Weet dat Leon Litjens (06-51 14 78 70) en Jeroen Achten (06-15 60 23 48) van de gemeente Oss bereikbaar zijn voor uw vragen en opmerkingen.

Met vriendelijke groet,

Sidney van den Bergh
Wethouder Landbouw c.a.

Volgvel	Ons kenmerk
9	

Samenvatting (=korte inhoud)
De brief van de minister voor Natuur en Stikstof van 10 juni j.l. leidt in Nederland tot veel discussie en met name zorg bij de agrarische sector. Het college informeert u hierbij wat onze reactie is, de stand van zaken in Oss en de voortgang/vervolg. Onze wethouder van landbouw heeft een gesprek met ZLTO gehad en de agrarische ondernemers in Oss zijn aangeschreven landbouw in het kader van relatiebeheer. In Oss vervolgen we onze aanpak om gebiedsgericht en samen met de toekomstgerichte agrariërs en andere stakeholders te werken aan de landelijke en provinciale opgaven.